У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 56. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, MARCH 24, 1971 No. 56. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 23 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР передасть на розгляд Леґіслятури Нюйоркського стейту прохання про те, щоб дозволити тисячам медичних напівпрофесіоналістів безпосередньо допомагати фахівцям - лікарям у їхній праці. В стейті гостро відчувається нестача лікарів, а тим часом із В'єтнаму повертаються із служби напівпрофесіоналісти - медики, які мають великий досвід. Вони мали б працювати під наглядом лікарів та бути чимось посередині „між лікарем і сестрою".

СЕНАТОР ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН вимагає, щоб Уряд ЗСА офіційно визнав комуністичний Китай та його режим, як єдиний китайський уряд. Сенатор Д. Мекґоверн є єдиним покищо демократичним кандидатом на президентські вибори в 1972 році. Уряд ЗСА визнає законним лише уряд на Формозі — уряд Національного Китаю, але останнім часом дещо злагіднив свою політику відносно червоного Китаю.

ГРОМАДСЬКА БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ МІСТА НЮ ЙОРКУ в своєму 39-му з черги річному звіті ствердила, що управа міста не завжди відповідно й ощадно витрачає фонди. Тому, сказано в звіті, звернення по фінансову допомогу до Вашингтону оправдане лише частково. Комісія ствердила також, що дальші підвищення податків у Ню Йорку є вже неможливими.

ПРОВІДНИК ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В СТЕЙТІ ВИСКАНСИН сказав, що коли б посадник Ню Йорку, республіканець Джан Ліндзі, покинув Республіканську партію й перейшов до Демократичної, „то його радо послухали б у стейті Вискансин". Мова йшла про кандидата з рамени Демократичної партії на майбутні президентські вибори в 1972 році.

ЗА ЧАС УРЯДУВАННЯ ДЖАНА ЛІНДЗІ, як посадника Ню Йорку, кошти утримання зв'язкових між Міською Управою і спільнотою („паблик рилейшен") зросли втричі. Тепер в тому відділі працюють 234 особи, себто на 50% більше, ніж перед очоленням Д. Ліндзі міської управи. На працю того відділу приділено 3 мільйони 600 тисяч долярів річно, а з них 3 мільйони дол. йдуть на платні службовцям.

КАЛІФОРНІЙСЬКА РЕСПУБЛІКАНСЬКА АСАМБЛЕЯ СКРИТИКУВАЛА конгресмена Пола МекГлоскі за його випади проти політики Уряду президента Ніксона в Південно - Східній Азії. Та Асамблея, добровільна організація республіканців, що нараховує 12 000 членів, запропонувала конгресменові перейти до якоїсь іншої партії. Асамблея відкинула внесок обвинуватити Уряд президента Ніксона в „соціялізмі".

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ЗАТАВРУВАВ расові настрої серед німців, які ставляться з призирством до закордонних робітників, що їх Німеччина потребує, та відмовляють винайміти помешкання кольоровим цивільним і військовим особам. Зокрема канцлер Віллі Брандт дорікав своїм землякам за негарне відношення супроти американських чорних військовиків, які перебувають в Західній Німеччині — задля її безпеки.

СОВЄТИ ВВЕДУТЬ у цьому році до своєї особової летунської комунікації суперсонічні літаки типу „ТУ-144" — заповів міністер летунства Борис Бугаєв на сторінках „Красной Звезди", органу совєтських збройних сил. „ТУ-144" курсуватиме спершу тільки над територією СССР, а свою першу подорож за кордон відбуде в найближчому році на шляху Москва - Карачі в Пакістані.

БОЛЬШЕВИКИ І ЯПОНСЬКІ КОМУНІСТИ ЗАМИРИЛИСЯ. Комуністична партія Японії проголосила, що вона вишле делеґацію на 24-ий конґрес компартії СССР, який збереться 30 березня ц. р. у Москві. Японські комуністи збойкотували 23-ий конґрес большевиків у 1963 році, знехтувавши совєтське запрошення. Теперішню злагоду переведено на нарадах двох делеґацій, що відбулися в Москві: з Японії приїхали туди 4 видатні японські комуністи, а совєтську делеґацію очолював Міхаїл Суслов, член Президії компартії СССР, „спец" від ідеології.

СОВЄТСЬКІ ГРОМАДЯНИ ПОЧУЛИ вперше, що не тільки „імперіялістична" Америка, але й СССР має проблему занечищення природи: у грубих на 40 цалів нафтопроводах, що ними пливе ропа з західнього Сибіру до кількох країн Середущої та Західньої Европи, внаслідку великої різниці температури ропи та зовнішньої атмосфери, створились щілини, якими почала витікати ропа. Вона погрожує занечищенням Каспійського моря та довкільних колгоспів.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР АВСТРАЛІЇ ПЕРЕВІВ зміни в уряді: прем'єр Вілліям МекМагон, який в останньому уряді Джана Ґортона був міністром закордонних справ, призначив на міністра закордонних справ колишнього міністра фінансів Леслі Барі, а колишнього прем'єра Ґортона залишив в уряді, як міністра оборони. Також кількох інших міністрів пересунено на інші становища.

Ювілейне свято рочестерської громади відбудеться уже цієї суботи

Рочестер, Н.Й. — В найближчу суботу, 27-го березня вечором тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбудеться святочний бенкет із різноманітною програмою для відзначення появи великої, ювілейної книги „Вільні Козаки", зв'язаної з 60-річчям одного з найстарших і найбільших місцевих установ, а саме 316-го Відділу Українського Народного Союзу та Українського Народного Дому, що постав його заходами. Ця книга зредаґована секретарем установи Володимиром Гавриляком, при літературній редакції Анатолія Калиновського на 352-ох сторінках великого формату, записала й утривалила на майбутнє історію не лише названого Товариства, але всієї української рочестерської громади. Тимто недалекий бенкет є на ділі ювілейним святом всієї цієї громади. Від Екзекутиви УНСоюзу візьме в святі участь головний секретар д-р Ярослав Падох. Наступного дня, в неділю, 28-го ц.м. в цім самім приміщенні Українського Народного Дому при 831 Джзеф Аве. в Рочестері, відбудуться організаційні збори місцевої Округи УНСоюзу, на які запрошене все місцеве українське громадянство.

З 1-го травня буде встановлена у ЗСА нова система залізничого пасажирського транспорту

Вашингтон. — Створена Конґресом минулого року для відтяження приватних залізничих компаній від непосильних для них внаслідок дефіцитів завдань ефективної обслуги пасажирів Національна Залізнича Пасажирська Корпорація, що її називають тимчасово „Рейлпекс" ("Railpax"), розплянувала нову систему пасажирського руху у ЗСА і проголосила порядок і пляни їзди для цього руху, які будуть обов'язувати вже з 1-го травня ц.р. Нова система передбачає уведення в дію 184 пасажирських поїздів, які курсуватимуть кожного дня і пов'язуватимуть 114 міст усієї території ЗСА. Ця кількість наполовину менша від дотеперішньої кількости поїздів, що курсували досі під керівництвом приватних залізничих компаній. Система американських пасажирських поїздів почала зменшуватися раптово після Другої світової війни й особливо ж із кінця 1950-их років. Багато із дотеперішніх залізничих шляхів будуть скасовані. До Чикаґо з Ню Йорку можна буде їхати поїздом тільки через Філядельфію і Піттсбурґ, а не, як досі, також через Боффало і Клівленд. З Ню Йорку до Боффало буде три поїзди кожного дня, але не курсуватимуть ніякі поїзди на захід від Боффало. Клівленд не матиме взагалі пасажирської залізничої служби. На терені Північного сходу ЗСА великих змін в пасажирському русі не буде. Між Бостоном і Ню Йорком курсуватиме замість дев'ять вісім поїздів. Поїзди між Ню Йорком і Вашинґтоном курсуватимуть у дотеперішній кількості: одинадцять звичайних пасажирських поїздів і сім приспішених т. зв. „Метролайнер".

Військова хунта усунула ген. Левінґстона із посту президента Арґентини

Буенос Айрес. — Команданти усіх збройних сил Арґентини — армії, фльоти і летунства — проголосили в понеділок 22 березня ц. р. усунення генерала Роберто Марсельо Левінґстона із становища президента Арґентини, на яке він був поставлений ними ж самими дев'ять місяців тому. Зміна на цьому пості є вже дев'ятою з черги з часу, як у висліді державного перевороту був усунений від влади в 1955 році ген. Хуан Д. Перон. В проголошенні про усунення Левінґстона сказано, що команданти збройних сил Арґентини „переймають політичну владу в країні, аж до часу, поки арґентинська революція не буде завершена". Безпосередньою причиною усунення Левінґстона була його спроба усунути головнокомандуючого арґентинською армією і шефа всіх збройних сил ген. Алехандро Аґустіна Лянуссе, чого йому не вдалося провести, бо за Лянуссе стали солідарно команданти інших збройних сил. Ще перед тим, у п'ятницю 19 березня, президент Левінґстон звільнив був із становища голови об'єднаних шефів штабу ген. Езекієла Мартінеза, нібито за те, що він змовлявся проти нього з командантами інших збройних сил. Ленґвістон намагався обвинувачувати Лянуссе за його неспроможність зліквідувати робітничий страйк в місті Кордоба, другому за величиною місті Арґентини, де згинуло три особи, і навіть заарештував його. Протеж команданти фльоти й летунства виступили проти президента Лівінґстона й унеможливили ув'язнення Лянуссе. На місце Лянуссе Лівінґстон проголосив уже був призначення шефа федеральної поліції ген. Хорґе Естабана Касереса Моніс, протеж той погодився зайняти становище команданта Армії під тією умовою, що він поверне цю функцію знову в руки ген. Лянуссе. Усунення Лівінґстона із становища президента не викликало в Арґентині великого враження і цей переворот відбувся досить спокійно. Арґентина переживає тепер одну із найтяжчих за останні роки економічну кризу. Протягом останніх двох місяців інфляція збільшилася на десять відсотків. Збільшення коштів прожитку примушує робітників до страйків і протиурядових виступів.

В Балтиморі перевибрано на голову Округи УНС Емануїла Притулу, відзначено Івана Малка

Балтимор, Мд. — Минулої суботи, 20-го березня, тут у приміщенні Товариства „Самопоміч" відбулися Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, який гуртує Відділи з Балтимору, Вашинґтону, Киртис Бей, Берліну і Річмонду зі стейту Вірджінія. На цих зборах наново обрано голову заслуженого союзового і громадського діяча дир. Емануїла Притулу відзначено почесною плякетою „За заслуги" довголітнього секретаря 320 Відділу УНСоюзу в Балтиморі Івана Малка, який, придбавши в минулому році 30 нових членів, став членом „Клюбу Заслужених Союзовців". Почесну грамоту вручив п. Малкові головний секретар й керівник організаційного відділу УНСоюзу д-р Ярослав Падох та головний радний й обласний організатор Степан Гавриш. Вручаючи плякету та складаючи п. Малкові ґратуляції від Екзекутиви УНСоюзу, д-р Я. Падох склав також ґратуляції і подяку дружині відзначеного, п. Олені Малко, яка також бере активну участь в громадськім, а особливо в союзовім, житті та не лише заохотою й вирозумінням, але й активно допомагає своєму чоловікові в праці для УНСоюзу. В часі зборів, якими керував голова Е. Притула та секретар Михайло Хома, після звітів та абсолюторії, д-р Я. Падох представив успіхи та недоліки минулорічної праці на організаційному відтинку УНСоюзу й намітив актуальні завдання УНСоюзу та місцевої Округи в поточному році. С. Гавриш дав аналізу праці в минулім році, відмічуючи найбільше заслужені Відділи та особи, яким Округа завдячує своє передове місце поміж 30-ти союзовими округами. Беручи до уваги відсоток виконаної річної квоти, яка виносить для всіх Округ 10% їх активного членства, Округа Балтимору виконала свою кругло на 90% й під цим оглядом дала себе випередити лише Окрузі Дітройту. Ст. Гавриш окремо відмітив велику працю й успіхи в минулім році секретарів Відділів: Івана Малка, який придбав 30 членів, Адама Ціздина, який придбав 27 членів, Остапа Зенюка, що придбав 17, Є. Притулу, який зорганізував 14 та інж. Лева Блонаровича з далекої Вірджінії, який приєднав минулого року 10 нових членів. Побіч п. Малка членом почесного союзо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Президент прославляє військо Південного В'єтнаму — критикує пресу ЗСА

Вашингтон. — Тепер ще завчасно оцінювати, чи воєнна кампанія в Ляосі була успіхом чи невдачею і навіть трудно буде вирішувати це після закінчення тієї кампанії — заявив президент Ніксон у своїй одногодинній, передаваній на телевізії, розмові з Говардом К. Смитом з Амерікен Бродкестінґ Компанії в минулий понеділок 22 березня ц. р. Відповідаючи на запит названого журналіста-коментатора про розбіжності в різних урядових заявах, що створюють т. зв. прірву довір'я, Президент обороняв однаково вмарш до Камбоджі, як і до Ляосу, націлені на дальшу мету: вможливлення Америці відкликати з В'єтнаму впорядкованим ладом свої війська й запевнити залишеним військам безпеку. Президент підкреслив, що південно-в'єтнамські війська, які вмаршували до Ляосу, не мали заміру завоювати тамошню територію. Вони опинилися на чужій території, в обличчі ворога з куди більшими збройними силами та з близьким запіллям, без американських дорадників і тільки з підтримкою американського летунства. Президент вказував на великі втрати Північного В'єтнаму, що їх той поніс в Ляосі у людях та амуніції і воєнному матеріялі, які були б — без тієї Ляоської кампанії — вжиті проти Південного В'єтнаму чи й проти американських військ. Президент Ніксон з великим признанням висловлювався про бойову здатність південно-в'єтнамського війська, покликавшись на звідомлення від головного команданта американських військ у В'єтнамі, генерала Крейтона Абрамса, який стверджував, що на 22 південно-в'єтнамські курені у Ляосі 18 поводились дуже добре, а завели тільки чотири. Однак американська преса й радіо говорили власне про ті чотири військові з'єднання. При цій нагоді Президент, хоч не хвилювався і не підносив голосу, висловлювався з огірченням про американську пресу й радіо-телевізію, які звертають увагу тільки на „новини", вважаючи, що ними можуть бути тільки неґативні прояви. — Більшу частину того інтерв'ю становили власне справи Південня Азії. Президент заповів, що в квітні він проголосить нові цифри відкликуваних з В'єтнаму американських військ. Покищо відкликується по 12.500 вояків щомісяця і стан американського війська у В'єтнамі має дійти на 1 травня ц. р. до 284.000

Опозиція в Західній Німеччині перестерігає проти легковаження затій Москви

Бонн. — Християнсько-демократична партія, яка знаходиться тепер в опозиції до уряду соціялістичного канцлера Віллі Брандта, закинула Брандтові, що він легковажно ставиться до плянів Москви — грати більшу, як дотепер, ролю у вільному Західньому Берліні та в цілій Західній Німеччині, а через неї і в цілій Західній Европі. На вимогу Християнсько-демократичної партії канцлер Віллі Брандт мав довгу розмову з речником названої опозиційної партії в парляменті, Райнером Барзелем. Цей останній — за пресовими вістками — інтерпелював Брандта, чи він не плянує дальших концесій комуністам, як ціну за „співіснування". Острах німецьких консерватистів оправданий, бо німецька преса повідомила, що Віллі Брандт готов погодитися на „обмеження політичної активности" західньо-німецького уряду і партій в Західньому Берліні, за ціну припинення комуністами шиканування наземного руху на шляхах між заходом і Західнім Берліном.

На Партійному конґресі в Москві доповідачами будуть Брежнєв і Косиґін

Москва. — У понеділок 22 березня ц. р. засідав 300-членний Центральний Комітет компартії СССР, який вислухав і — очевидно — затвердив пляни большевицької верхівки щодо переведення 24-го конґресу компартії СССР, який почнеться 30 березня ц. р. у Палаці конґресів на Кремлі. Головними промовцями-доповідачами будуть перший секретар компартії Леонід Брежнєв, який звітуватиме про внутрішню й закордонну політику СССР, та совєтський прем'єр Алексєй Косиґін, який говоритиме про економічну ситуацію. Західні коментатори звертають увагу, що всупереч попередньому звичаєві останню п'ятирічку проголошено 14 лютого ц. р. без згоди Центрального Комітету, а тільки з апробатою від 11-членного Політбюра. На большевицькому партійному конґресі сподіваються коло 5.000 „делеґатів", а також представників величезної більшости закордонних комуністичних партій. Не прибудуть тільки напевне представники китайської та альбанської компартій. Москву вже почали декорувати з нагоди того партійного з'їзду. Совєтська компартія формально нараховує 14 мільйонів членів.

Відзначать 20-ліття ООЧСУ і СУМА в Джерзі Сити

Джерзі Сити, Н. Дж. — Заходами Святкового Комітету відбудеться в Джерзі Сити ювілейне відзначування 20-ліття створення й діяльности 12-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України, ООЧСУ, та Осередку Спілки Української Молоді Америки, СУМА. Святкування розпочнуться в залі Укр. Народного Дому при 96 Фліт вулиці, о 4-й по полудні, у неділю 28 березня, привітом голови Комітету проф. Е. Ясеньовського та привітами представників організацій - ювілятів, голови Відділу УККА в Джерзі Сиposition та станиці Пласту в цьому ж місті. Після відчитання писаних привітів, виступить у мистецькій частині програми хор СУМА з Ню Йорку „Жайворонки" під дириґуванням інж. Р. Степаняка із молодою солісткою колоратурним сопрано п-і Валентиною Жилою - Наливайко і солісткою п-і Мартою Кокольською - Степаняк. Крім них, виступатимуть: акторки Іванна Коновів і Валя Калин, акомпаніює д-р Б. Базаля, гуморист Ст. Маґмет, Юні Бандуристи з місцевого УНДому під дириґуванням проф. Р. Левицького. Танцювальна Група при УНДомі під керівництвом хореографа В. Сулими, мистецька молодь СУМА з Аллентавну й Байону, а на закінчення буде показана сценічна картина „В лавах СУМА" силами молоді з місцевого Осередку СУМ.

На XXIV з'їзді КПУ в Києві П. Шелест закликав посилювати боротьбу з „ворожою ідеологією"

Київ. — На XXIV-ому з'їзді Комуністичної Партії України, що почався тут у середу 17 березня ц.р., перший секретар ЦК КПУкраїни Петро Шелест, розкриваючи „серйозні недоліки" в розвитку науки, літератури й мистецтва Української ССР, закликав до посиленої „непримиренної боротьби" проти „всього чужого й шкідливого" і проти будь-яких проявів „ворожої ідеології". „Окремі науковці — казав Шелест — в своїх працях припускають порушення принципів партійности в оцінці суспільних явищ і подій. Вони вдаються до конструювання надуманих, відірваних від життя схем, більше займаються, так би мовити „гімнастикою розуму", ніж творчою розробкою сучасних проблем. ЦК викрив серйозні недоліки в роботі Інституту філософії Академії наук УССР та деяких кафедр суспільних наук вузів і зажадав від керівників інститутів, колективів науковців суворо додержуватись ленінських принципів наукового аналізу. Необхідно завжди пам'ятати, що соціяльно-економічні науки — це гостра зброя у боротьбі проти буржуазної ідеології". Насвітлюючи в дальшому становище в ділянці літератури і мистецтва, П. Шелест заявив: „Високо оцінюючи здобутки літератури і мистецтва, не можна не помічати прикрих естетичних прорахунків та ідеологічних збочень, які ще, на жаль, трапляються. Інколи появляються твори політично незрілі й художньо недосконалі. Це стосується не лише деяких молодих і недосвідчених, а й окремих відомих митців. Буває, що вони втрачають у своїй творчості ідейно чіткі орієнтири, забувають про різницю між здоровою, справедливою критикою наших недолік'в і нігілістичним критиканством. А є й такі, що замість глибокого й достовірного відображення величних діянь нашого народу, захоплюються дрібнотем'єм, формалістичними пошуками...Таким митцям треба рішуче нагадати про їх громадську і професіональну відповідальність перед читачем і глядачем, перед своїм народом. Хіба може задовольнити справжнього майстра роль постачальника словесного браку, а тим більше ідеологічного мотлоху. Ми ведемо і будемо вести непримиренну боротьбу проти всього чужого й шкідливого, проти будь-яких проявів у художній творчості ворожої нам ідеології..." Текст „звітної доповіді" П. Шелеста подала „Радянська Україна" з 18 березня ц.р. на шістьох сторінках друку.

400 осіб на міжнародному симпозіюмі „Жінка в СССР"

Ню Йорк. — У суботу 20 березня, у великій залі готелю „Коммодор", заходами Українського Відділу організації „Американці за визволення Поневолених Націй", АВПН, і в співпраці з Нюйоркським Осередком Спілки Визволення України, відбувся міжнародний симпозіюм на тему „Рабське становище жінки в СССР". Головну доповідь, сповнену важливих фактів і цифрових даних, прочитала д-р Валентина Калинник, президент АВПНацій, яка захистила на цю ж тему докторат. Почесна президія складалася з представників 16 національностей, між якими був присутній представник АБН-ПАБНА п. Чарлз Андеанскі, котрий в короткому слові обіцяв співпрацю між організаціями для спільної боротьби проти російського імперіялізму - комунізму. В президії були також і промовляли, викриваючи поневолення, економічну убогість та фактичне безправ'я жінки в Совєтському Союзі: д-р Емануель А. Варона, кол. прем'єр вільної Куби, тепер президент Організації Кубинських Революційних

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У БОФФАЛО

Боффало, Н. Й. — Заходами Відділу УККА відбудеться великий Шевченківський концерт в залі Українського Народного Дому „Дніпро" при вул. Дженесі ч. 562. Святкове слово виголосить предсідник УНПомочі ред. Володимир Мазур. у мистецькій частині — хор „Бурлаки" під дириґуванням Юрія Лаврівського, деклямації пластунів і сумівців. Концерт відбудеться в неділю 28 березня.

ДЕНЬ ПОМІСНОСТИ УКЦЕРКВИ

Милвокі, Віск. — Парафія св. Михаїла УКЦеркви влаштовує в неділю 28 березня День Помісности Української Католицької Церкви. Після Богослуження о 1-й по полудні, яке відправлятимуть шість отців і до якого буде співати хор „Прометей" парафії св. Володимира й Ольги в Чикаго, о 3-й по пол. відбудеться спільний обід, а потім — святкова академія, в Брукс Меморіял Юніон, Маркет Університет при 620 півн. 14 вулиця. Промовлятимуть про Помісність УКЦеркви і Патріярший Фонд д-р Ю. Городиловський і д-р Б. Маркусь. Хором „Прометей" дириґуватиме Р. Андрушко.

„ЕКОНОМІЧНИЙ ВЕЧІР"

Філядельфія. — На таку тему влаштовує щадниця „Тризуб" та Союз Укр. Купців і Підприємців, СУКП, зустріч у неділю 4 квітня в залі „Тризуб" при Брод вулиці, о 6-й г. вечора. Модератором „Економічного вечора" буде д-р Юрій Рибак, виступатимуть: Б. Хавлюк, д-р М. Ценко, Ігор Шуст, І. Щупаківський. Виставку з поясненнями „Комерційна графіка" покажуть Дануся Казанівська і Таня Кравців. Після запитів і відповідей — гутірка при чаї. Вступ вільний.

СВЯТКОВИЙ БЕНКЕТ У ТОРОНТІ

Торонто. — Для вшанування 75-ліття з дня народження д-ра Олекси Яворського відбудеться в неділю 28 березня о 3:30 по пол. в залі Mayfair Inn при 1184 The Queensway святковий бенкет. Головний промовець — д-р Теодор Ваньо. Того ж дня о. мітрат П. Хомин відправить Службу Божу в намірені Ювілята, о год. 12-ій в пол. в церкві Успенія Пресвятої Богородиці, при 276 Bathurst St. в Торонті.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. Р. ТАРНАВСЬКОГО В НТШ

Ню Йорк. — Секція Математики і Фізики НТШ влаштовує Наукову Конференцію в суботу 27 березня ц.р. о год. 11-ій перед полуднем, в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку. Доповідь на тему „Теореми комплетности в математичній логіці" виголосить професор Коледжу Інженерії Роман Тарнавський. Вхід вільний.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Одностороння толеранція

Відомо, що совєтські дипломати, журналісти, службовці прерізних місій, завданням яких є чи не в найпершій мірі шпигунство, користуються в Америці найбільшою свободою, коли американські дипломати, журналісти й туристи в СССР мусять ступати наче босою стопою по склі, вважаючи на кожний свій рух, кожне слово. Совєти і їх сателіти мають усі привілеї диктаторсько - поліційної системи, використовуючи водночас цинічно вольності західніх країн для ворожих акцій проти тих країн. Щоб поставити бодай мінімальні перепони проти такої злочинної роботи, Конгрес схвалив у 1952 році т. зв. Іміграційний і Крайовий Акт, званий популярно Актом МекКаррена, що давав змогу обмежувати свободу закордонних комуністичних пропагандистів і потенціяльних шпигунів. На основі того Акту Державний Департамент відмовився видати візу бельгійському „марксистському", себто просто комуністичному професорові д-рові Ернестові Манделеві, якого кілька американських університетів з „лівими" проводами запросили на гостинні виклади. Відмову мотивовано ще тим, що Мандель зловжив гостинністю Америки в 1968 р., використовуючи свій тодішній побут в ЗСА для виразної протидержавної дії. „Комітет для громадських свобід" подав те рішення до суду і федеральний суд вирішив у минулий четвер 2-ма голосами проти 1, що відмова візи Манделеві — „не конституційна". Справа піде до Найвищого Суду.

Ліберали всіх мастей радіють, що суд прикоротив „фашистський" Акт МекКаррена. „НЙ Таймс", ідучи по тій самій лінії, аргументує принципово, що не можна спутувати свободи „обміну ідеями", признаючи наперед, що ідеї, які визнає „марксист" Ернест Мандель, перечать поглядам не тільки генерального прокуратора Джана Мічелла, але й „вірогідно більшости американців". Принцип, може, й правильний, сумісний з поняттям дійсної демократії. Але чому західня демократія має односторонньо давати всі полегші й спеціяльні нагоди комуністам та анархістам для їхньої пропагандивної і підривної роботи, не дістаючи взаміну від комуністичних держав ні сотої частини можливости проповідувати свободу думки, слова і друку, користі з вільної торгівлі, спертої на приватній власності і ініціятиві, виступати проти системи доносництва, цензури і морального та фізичного терору.

Присуд в обороні бельгійського комуніста належить до тієї самої категорії, що рішення Найвищого Суду про обов'язкову доставу американськими листоношами присиланої з-за кордону комуністичної пропагандивної літератури. Ніяка користь з цього американським громадянам, справі демократії ані американській державі.

Прикладна громада

Українська Громада в Джерзі Ситі почала своє існування тоді, як починалася Американська Україна із першим випуском „Свободи" в цьому ж місті 15-го вересня 1893-го року. Вона переходила різні етапи свого розвитку, як переходили їх не тільки всі наші громади, але й ціла Америка. Очевидно, що вибір цього міста на головний осідок Українського Народного Союзу вже тоді, як ця установа була єдиним виразником українського зорганізованого життя, надавав і місцевій громаді більшого значення, робив її своєрідною „некоронованою столицею" Американської України. А проте, ця громада завжди стояла в тіні велелюдного українського Ню Йорку. В тій тіні вона перебуває й сьогодні. Зі своїми приблизно 300 українськими родинами ця громада належить до тих менших, але вже самий факт, що її завжди називається між тими, які склали найбільше пожертв до Народного Фонду УККА, які складають найбільші пожертви на харитативні та інші добрі цілі, як і до тих, що завжди активно відповідають на всі заклики наших центральних установ, міг би її оправдано кваліфікувати, як прикладну громаду.

Та є ще цілий ряд інших добрих прикмет української громади в Джерзі Ситі, що їх могли б з користю для себе та для української справи взяти за приклад інші громади. Ці добрі прикмети виявили знову річні загальні збори місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету минулої неділі. На них звернув окрему увагу в своєму звіті голова Відділу д-р Євген Котик. За першу з цих добрих і направду прикладних прикмет він вважає братню любов, взаємний респект, толеранцію та добру волю і постійну готовість до співпраці всіх організацій і громадян. Очевидно, що тут і там трапляються часом тертя, непорозуміння та взаємні докори, але вони не мають жадного впливу на загальний стан і розвиток громади. Це виявилося навіть під час зборів, про які мова. Були, наприклад, недотягнення у підготові цих зборів, зокрема в намічуванні членів нової Управи, були покривджені, але це в нічому не змінило того „духа Джерзі Ситі", що заради вищих цілей дозволяє і заставляє закрити очі на недотягнення.

Час від часу можна почути думку, що тертя, непорозуміння і навіть сварка пожвавлюють життя в громаді. Відносини в Джерзі Ситі це цілком заперечують. Власне ця громада є найкращим доказом того, що згода будує, а незгода руйнує.

У Польщі б'ють на тривогу з приводу зменшення народин

Варшава. — Польський кардинал Стефан Вишинський проголосив у всіх церквах Пастирського листа з пересторогою, що „наше фізичне існування, як народу, в небезпеці". Кардинал звертає увагу, що темп зменшення числа народин у Польщі поступає найбільше з усіх країн Европи. На це складаються різні причини: кампанія за малі родини, легалізація абортів, економічна скрута та, особливо, дошкульний брак помешкань. Коли в 1951 році народилось у Польщі 784.000 дітей, то в минулому році було їх 622.000. За офіційними передбачуваннями, від 1977 року населення в Польщі буде щорічно зменшуватися на 200.000 - 250.000 осіб. У гіршій ситуації знаходяться ще тільки — Східня Німеччина, Швеція і Чехо - Словаччина. Кардинал Вишинський різко натаврував факт, що в Польщі щоденно відбувається 750 легальних абортів, цілком або майже безплатно.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

БОМБА В КАПІТОЛІ — ТРИВОГА В БІЛОМУ ДОМІ

Мариво тривоги, непевности і небезпеки, що звисає над країною вже довгі місяці, а то й роки, заманіфестувалось голосним гуком у столиці. О годині 1-ій ранку 1-го березня телефонічна операторка Капітолю прийняла телефон. Мужеський голос сказав: „Залишіть будинок... Ви певно діставали вже подібні повідомлення, але цим разом воно дійсне... Це — у відплату за Ляос... Бомба вибухне за тридцять хвилин..."

Це правда, що в тій самій годині два дні раніше був подібний телефон.

У той час, коли тридцять поліціянтів гарячково перешукували порожній Капітоль, стався вибух, „пекельна експльозія" — як ствердив один із сторожів. Бомбу підложено на долішньому поверсі в північно - західньому куті будинку, в тій частині, що становила оригінальну структуру Капітолю перед будовами обох крил, в старій убиральні, про яку навіть найстарші легіслятори мало знали. Убиральня і сусідній фризієрський сальон були зовсім знищені, вікна кругом повибивані, навіть муровані луки в коридорі потріскались. Архітекти негайно почали досліджувати підпертий стовпами іззовні зовнішній мур в тому місці, де вже від довшого часу з'явились щілини. Та він, здається, не потерпів.

Є проблеми, що турбують громадян і провідників, як ось злочинство, вуличні напади, насильство, над якими дискутують там, де це політично корисне. Але коли вони трапляють прямо і безпосередньо тих, що у політичному проводі, тоді стають реальною дійсністю і викликають щирішу реакцію. Так було, коли кілька років тому на одного конгресмена напали вночі на вулиці або коли секретарку іншого конгресмена вбили у саме полудне, як молилася вона в церкві недалеко конгресових будинків. Так і ця бомба в самому серці легіслятури неначе особисто вразила сенаторів. Амбіція й гордість не дозволили відкликати засідання Сенату, тільки туристам заборонено вступ на один день.

Провідники обох партій в обох Палатах очима експертів оглядали подіравлені стіни і купи цегли та поламаних меблів, при чому, очевидно, дозволяли фотографувати себе для преси. Потім почалися заяви обурення і ствердження, що Конгрес не дасть себе в такий спосіб збентежити і відтягнути від виконування обов'язків супроти нації. Президент, що саме був у військовому літаку в дорозі до Айови, теж висловив свій „шок" від такого акту, який „мусить обурити кожного американця". ЕфБіАй дістало доручення перевести дослідження справи, щоб викрити винуватців.

Трохи дивно й дипломатично звучали ті заяви несподіванки і нібито недовір'я, що атака могла спрямуватись проти центральних осідків влади. Бо під час конгресових переслухань, які почались негайно, шеф відділу будинків Центральної Адміністрації Державної Служби, яка має під опікою також федеральні будівлі, ствердив, що тільки в одному році 1970 було 735 бомбових погроз в країні і 225 разів треба було опорожняти будинки, хоч тільки 37 разів справді вибухали бомби в державних будівлях. І це був зріст в порівнянні з 1969 роком, коли було всього 88 бомбових погроз і шість дійсних вибухів. В самому 1970 році перерва в праці урядовців через евакуацію будинків коштувала державі 4.4 мільйона долярів. Впродовж двох перших місяців цього року було вже 57 погроз і з...м вибухів. Через два дні після вибуху бомби в Капітолі треба було евакуювати 5.000 урядовців з будинку Секретаріяту Торгівлі. А потиху можна довідатись від сторожів інших будинків, скільки разів вони впрізали зі страху, шукаючи бомб по кімнатах, кутах і закамарках цих будинків. Не пощадила тривога й Білого Дому після телефонічної погрози в цих днях, на щастя, без дійсної бомби.

Очевидно, під час переслухань і інших нарад знайшлося чимало „мудрих по шкоді", які виступали з критикою дотеперішніх заходів безпеки в Капітолі. Скритиковано насамперед систему призначування капітолійських сторожів - поліціянтів, яких пропонували за традицією самі конгресмени. Дісталося й студентам, які теж з ласки своїх конгресменів працювали як частина капітолійської поліції і під час служби могли підготовлятися до іспитів. Їм закинули, що вони, коли вчаться — неуважні для служби, а коли не вчаться, то втомлені й сонні, бо мусять вчитися поза службовими годинами. Студенти протестують, закидаючи шефові поліції, що робить їх офірними козлами, заслоняючи свою власну недбайливість.

При цій нагоді довідались конгресмени, що існує таємний плян евакуації Капітолю у випадку скрути, але, не зважаючи на домагання, не змогли довідатись про деталі. Визначено нагороду 100.000 долярів за викриття винуватців. Хто саме визначив цю нагороду також невідомо для публіки. Але, як ствердили інвестиґатори, винуватців у таких справах майже ніколи не викривають.

У висліді переслухань законодавці рекомендували: поліційну сторожу Конгресу комплектувати виключно з професіоналів і відкинути студентів; застосовувати прилади для викривання бомб і вживати спеціяльно тренованих собак; з ваганням вирішено докладніше перевіряти відвідувачів і туристів.

Ця остання рекомендація була особливо делікатна, бо всякі обмеження конституентів можна уважати порушенням їх прав „бачити своїх легіслаторів в акції". Зрештою, поліція державних будинків вже віддавна перевіряє течки урядовців і відвідувачів, але дозволяє жінкам проходити з їх торбин

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Маркусь

ГАНЕБНЕ 25-ЛІТТЯ

(3)

Усіх священиків у Галицькій Митрополії було понад три тисячі. Якщо взяти до уваги, що кількасот виїхало на Захід, то й тоді можна запитати, що сталося з понад півтора тисячами священиків. Їх, очевидно, не взято до уваги, хоч не всі вони були арештовані.

Львівський Собор розпочався 8 березня і тривав три дні, але вже 6 березня відбулася вужча нарада у приміщеннях Ініціятивної групи, так би мовити, „твердого ядра" ініціяторів, де перерішено всі соборові справи — доповіді, спосіб ведення, постанови. Таким чином сам Собор був лише інсценізованою дією докладно підготованого пляну.

*

„Згідно з офіційними публікаціями („Діяння Собору", Львів, 1946), в цьому зборі, який назвав себе Львівським Собором Греко-Католицької Церкви, взяло участь 216 делегатів - священиків та 19 мирян. Формально учасниками мали бути декани та представники священства від деканатів. Відомо, що між тим Ініціятивна група змінювала деканів, а на представників деканального священства призначено тих, які погодилися на співпрацю. Отож, годі не лише під кутом числа, але й репрезентативности та способу вибору учасників говорити, що цей збір міг бути справді репрезентативним. У звіті подано, що запрошено і декого з противників „возз'єднання", але вони не з'явилися на Собор. Кого репрезентували і якими „діячами" були 19 представників мирян, важко говорити. Відомо, що, наприклад, один із тих мирян, Степан Щурко був членом партії і таємним співробітником НКВД на Дрогобиччині. Він виступав на Соборі від „мирян".

Були на Львівському Соборі і представники Російської Православної Церкви, єпископи Макарій і Нестор та протоієрей Ружицький, керуючий справами українського екзархату з Києва. Звичайно, брали участь та пильно приглядалися всьому і представники влади. Але, як розповідають особи, які були тоді у Львові, міліція й НКВД дбайливо стежили за всім довкола храму св. Юра. Туди не допускали непокликаних осіб. Щойно в день нарад, немов для фанфари, і вже після прийняття важливих постанов, почали дзвонити в усі дзвони, буцім-то вітаючи велику подію возз'єднання. Під час самих нарад з'явилися різні кур'єри з листами і телеграмами від інших священиків, громад, парафій, „домагаючись" постанов про ліквідацію унії і приєднання до Російської Православної Церкви. Все це відома тактика большевиків...

На самій нараді в Соборі св. Юра члени Ініціятивної групи відкривали, президіювали, доповідали, пропонували постанови й дискутували над поставленими на порядок нарад питаннями. Головні доповіді виголосили о. Г. Костельник (ідеологічно-богословські і канонічні питання) та о. А. Пельвецький (організаційні і практичні питання). Разом із заарангованими виступами в дискусії одинадцятьох учасників усе це тривало не цілих чотири години. На закінчення о. Костельник заявив: „На Соборі отці делегати не висунули ні одного аргументу проти нашого возз'єднання з Православною Церквою..." І тоді той же голова запропонував головну постанову, що її прийнято без формального голосування, а тільки знов же аранжованими оплесками, про анулювання Берестейської унії з 1596 р., про відірвання від Риму і „повернення до прадідівської православної віри" та про „возз'єднання з Всеруською Православною Церквою в Радянському Союзі".

„Відбувається голосування. Стихійним піднесенням рук Собор однодушно прийняв ці історичні рішення", — записано в „Діяннях Собору". (Автор цієї статті мав нагоду побувати на іншому зігнаному зборі делеґатів, який прийняв „історичні рішення", а саме на Першому з'їзді народних комітетів Закарпатської України 26 листопада 1944 р., де так само прийнято „однодушно" постанову про включення Закарпаття до УССР. Дві третини учасників - делеґатів не були комуністами, і напевно половина не бажала собі цього „возз'єднання", але під наглядом і пильним оком політичних комісарів все відбулося за пляном).

Так можна дивитися й на постанови т. зв. Львівського Собору.

Але розігралася на ньому ще одна комедія.

Після прийняття постанови про „ліквідацію унії" о. Г. Костельник проголосив, що два головні ініціятори, а саме о. А. Пельвецький та о. М. Мельник вже є висвяченими православними єпископами. За два тижні перед плянованим Собором вони потайки поїхали разом з 11 іншими священиками до Києва на, сказати б, генеральну репетицію свого Собору, і там рішенням Московського патріярха їх висвячено в єпископи, о. Костельника піднесено в митрофорні протоієреї (він як одружений не міг бути висвяченим), а з ними перейшли на православ'я ще десять інших священиків. Але про це, назагал, мовчали до часу схвалення згаданої постанови.

Виникає питання: які були мотиви і скриті цілі такого аранжування? О. д-р І. Гриньох у своїй цитованій праці здогадується, що можливо самі організатори, як також чинники патріярхії бажали для збереження привиду канонічности Собору мати на ньому вже єпископів. Відомо ж бо, що ні католицьке, ні православне канонічне право не визнає важливости соборів без участи і благословення єпископів. Можливо, що таким скритим трюком бажали аранжери цього збору леґалізувати Собор, але не для учасників і сучасників, а радше для історії і зовнішнього, мало ознайомленого світу. А головно для тих, чия пам'ять коротка...

(Закінчення буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКАНСЬКО-КИТАЙСЬКА ВІЙНА?

У „Свободі" з 3-го березня надруковано статтю п. В. Ткача „Американсько - Китайська війна?" Цікаво, чи п. Ткач дійсно вірить у те, що пише, бо виходить таке: Америці хочеться війни, великої війни саме тоді, коли вона відбивається руками-ногами від усякої війни; або Китаєві хочеться Чикаґо. Правдиво бо, чого хоче Америка від Китаю — Манджурії? Китай, вигравши війну з Америкою, задовольнився б Тайванем?

Китай наймогутніший своїм населенням, амбітний, гордий і голодний, перемігши Америку, мусів би піти далі, ніж поза Тайвань — по „Чикаго". Але на що це, коли Сибір ближче? Подруге, Китай, навіть вигравши війну, гігантський змаг з Америкою, послабився б так, що став би легкою жертвою СССР, який на таку нагоду тільки й жде. І про це Китай знає. В теперішній ситуації світу велика війна не видається можливою.

І. Желем

Чарлерой, Па.

У СПРАВІ „БОЯРИНІ" ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У „Свободі" з 12 березня ц. р. пан М. Л-ий з Філядельфії бідкається, що комуністи не вмістили драму Лесі Українки „Бояриня" в 10-томовому виданні.

Для інформації п. М. Л-го подаю, що тут є не тільки 10-томове, але й 12-томове видання творів Л. Українки, перевиданих Видавничою Спілкою Тищенко - Білоус в Ню Йорку ще в 1954 р. Зі смертю цих двох видавців постало видавництво „Книгоспілка", яке перевидало багато творів.

У „Книгоспілці" вийшла монументальна праця (10 томів, 11 книг) „Історія України - Руси" М. Грушевського, 20 томів творів І. Франка. Видавництво „Книгоспілка" вже майже два роки тому перестало існувати.

Видання Видавничої Спілки Тищенко - Білоус, а також „Книгоспілки" можна набувати у видавця п. М. Денисюка в Чикаґо.

Драма „Бояриня" вміщена в 8-му томі Творів Лесі Українки.

Б. Лівчак

Філядельфія

ПРО ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В КОСІВЩИНІ

П. Роман Рахманний у своїм дописі в „Свободі" з 17 лютого ц. р. „Про реґіональне і патріотичне" пише: „Ті вінницькі українці здвигнули перший на українській території пам'ятник Тараса Шевченка 28-го вересня 1913 р., хоча подібні заходи-спроби робили і в інших районах України"...

Я чекав, бо думав, що хтось з Покуття зголоситься та й напише до Вашого цінного щоденника, що Косівщина здвигнула прекрасний пам'ятник Тараса Шевченка різьбаря Гаврилка, на майдані під Косовом, ліворуч річки Рибниці, при шляху Косів - Кути, восени 1912 р. Здається, це було заслугою посла К. Трильовського. Ми, кобацькі студенти і численна „Січ" з Кобак, брали живу участь в тім великім святі.

Коли я у вересні 1917 р. приїхав на відпустку з Вишколу (Авсбільдунґсґруппе) УСС Розвадів - Дроговиже, то директор кобацької школи оповів мені таке: „Я був на мості як на конях наблизився відділ кубанських козаків. Зупинились. Побачили пам'ятник Т. Шевченка. Зняли шапки. Проспівали першу строфу „Заповіту" і поїхали далі. Було це в жовтні 1914 року".

Пам'ятник разив сусідське око, і сусіди відбили на ньому ніс і вухо. Ніхто за Польщі цього не направив. Пам'ятник стоїть певно й тепер, можливо відновлений.

Віктор Цюцюра, згаданий вище директор, знаменитий педагог і виховник. Згинув зі своєю дружиною вчителькою на засланні в Сибіру. Один його син є професором української мови і літератури в Канаді. Тоді була в Кобаках 4-клясна школа з 3-річним доповняльним курсом.

Д-р І. Подюк

Сиракюзи.

„БАЛЯДА" ПРО П'ЯТЬ СТОЛИЦЬ

У польському тижневику „Ґвязда Полярна" є постійна рубрика під назвою „вольни концік", де поміщується різнорідні „твори" доморослих віршувальників. Відповідніша назва цієї рубрики була б — „весоли концік".

Частенько п о п и сується там, здебільша на патріотичні теми, якась Аня Радек з Канади. В останньому числі „Ґв. Пол." з 13 лютого ц. р. ушкварила вона, мабуть, під впливом космічних полетів, — полум'яного вірша п. з. „Кредо поляка". Для ілюстрації цитуємо першу строфку:

Польскі Львуф і польскі
Кракуф,
Познань, Вільно
і Варшава —
Століцамі сом Полякуф —
І нікт до ніх не ма права!"

З-поміж тих п'яти польських столиць, як бачимо, — Львів стоїть на першому місці, а Варшава опинилася на останньому. Це для українців не абиякий „гонор".

Все ж таки п'ять столиць замало, — по-сусідськи додамо ще п'ять, на всякий випадок, на потіху всім заглобам на еміґрації:

Польскі Кіюф і польскі
Харкуф,
Проскуруф, Одесса
і Полтава —
То одвєчне століце
Полякуф —
І нікт до ніх не ма права.

З. Стефанів

Нюарк

СЕРЕД СНІГІВ

Полемічний есей з України

(4)

Сенс таких постатей як Дзюба — в апостольському горінні. Без цього вони щезають, перетворюються в ніщо. Для таких охолонути — значить умерти. Біймося втратити святе полум'я одержимості! Бо тоді залишаться аргументи, будуть множитись товсті монографії, але все це нікого не пробудить. Холодний скептик з його реторикою нікого не запалив і не запалить. Найкраще про це сказав сам Дзюба у 1965 році: „Бувають епохи, коли вирішальні битви провадяться на площині соціальної моралі, громадянської поведінки, коли навіть елементарна людська гідність, опираючись брутальному тискові, може стати важкою бунтівничою, революційною силою. До таких епох, на мою думку, належить і наша епоха (...). Ось чому, може, ніщо інше не має зараз такого значення, як висота громадянської поведінки".

Так, позиція тепер важить більше, ніж слово. Словам не вірять — вони жахливо здевальвувалися. Слово необхідно підкріпити позицією. Живемо в епоху, коли і Сверстюк і Шамота говорять однакові слова про Шевченка: обоє називають його геніальним. Різниця між ними, отже, визначається не словом, а позицією.

Одному доцентові довелося колись бути на нараді, де виступав Дзюба. „Ну й як?!" — запитали його. — „Та... хотів чоловік похизуватися", — відповів доцент. Куций реаліст ніколи не збагне, що таке позиція. І щиро прийматиме її або за театральну позу, або, у кращому випадку, за наївне донкіхотство. Тепер захисники Дзюбиної заяви кажуть нам: „Досить театральних поз. Треба працювати". І доводять, як то важливо, щоб Дзюба був у Спілці, щоб там було багато таких, як Дзюба, і що взагалі треба здобувати „становища". Тільки вони тратять порох даремно. Ніхто не думає заперечувати сказаного ними. Звичайно, дуже хочемо, щоб у Спілці взяли гору такі, як Дзюба. І не лише у Спілці. Смішно було б заперечувати також необхідність методичної буденної роботи. Так, одержимість не замінить ні таланту, ні працьовитості — але цього ніхто й не стверджує. Протиставляти одержимість буденній роботі — те саме, що протиставляти сірники дровам. Одержимість не є замінником ні таланту, ні працьовитості — але без неї і те, і друге лежатимуть мертвою брилою. Таланти є завжди і скрізь — чому ж тоді бувають епохи розквіту і епохи сірости? Одержимість — це не екстремізм і не вибуховість. Вибуховими бувають частішеналоскотані емоції. Полум'я одержимості горить рівно і спокійно. Самоспалюватись не обов'язково. Мені, наприклад, більше імпонує філософія Швейка, який казав: не той добрий вояк, що вмирає за вітчизну, а той, що заставляє ворога вмирати за вітчизну. Так що закиди в донкіхотстві і непрактичності адресовані не туди. Ми не проти роботи — в тому числі найбруднішої. Хтось мусить говорити ідіотські офіційні промови, щоб мати можливість зробити добру справу, використовуючи своє становище. Хтось мусить писати нікчемні ювілейні вірші — щоб утриматись на посаді задля цієї ж мети. Але чи мусить це бути Дзюба? Не тільки не мусить, але й не має права. Причин для цього є принаймні три.

Перша, людей, які хотіли б трохи любити Україну і мати трохи комфорту, ніколи не бракувало. Павличка ніколи не доводилося спеціально культивувати — він завжди виростає сам. Ніхто не каже, що Павличко не любить Україну. Павличко щиро любить Україну і хоче зробити для неї якнайбільше — тільки при умові, що для цього не доведеться жертвувати комфортом. Він чує, що це слабина, його мучить совість, але він чудово вміє цьому зарадити. Павличко переконав себе, що він теж великомученик, що його переслідують, дивляться на нього скоса і т. п. Взагалі: чим більше людина боїться, тим більше вважає себе великомучеником. І це правда — бо найтяжче мучиться той, хто найбільше боїться. Ну, звичайно, Павличко нізащо не признається навіть собі, що причиною його поведінки є ординарний прозаїчний страх. Ні, він вигадає собі цілу теорію. Він, бачите, свідомо бере на себе таку невдячну, не героїчну роль — аби тільки послужити справі. Нового тут нічого нема. Так буває завжди: чим дрібніший стимул керує людиною — тим величніші і романтичніші причини вона вигадує.

(Далі буде).

В Балтиморі перевибрано на голову Округи УНС Емануїла Притулу, відзначено Івана Малка

(Закінчення з 1-ої стор.)

вого Клюбу вже в третє став п. Ціздин, який уже раніше одержав почесну плякету й тому за минулий рік він придбав до своєї плякети додаткову зірку. В часі дискусії над звітами схвалено поробити заходи, щоб в цім році можливо вчасно виконати квоту нових членів на сто відсотків та щоб влаштувати силами Відділів Округи загальну громадську імпрезу „Союзовий День". До нової Управи обрано, побіч голови Е. Притули, на містоголів Богдана Ясінського, Адама Ціздина і інж. Лева Блонаровича; на секретаря Михайла Хому, на касира Івана Малка, до Контрольної Комісії пп. Зинюка, Пісельського і Смоляра, а як представників Відділів д-ра Сьокала, Стельмаха, Хая, Лукіянчука і паню Іванюк.

Перед зборами, того ж самого дня впродовж трьох годин відбувся короткий курс семінар для організаторів УНСоюзу, який перевели згадані головні урядовці для місцевих секретарів та других відділових урядовців. У ньому переглянено найактуальніші проблеми забезпечення членів, а саме прикмети грамот УНСоюзу й їх підбір залежно від потреби забезпечення і його родини, значення забезпечення зокрема в час господарських криз, чистий кошт забезпечення, ощадностеве значення житьового забезпечення та ряд інших питань, які приходиться організаторам розв'язувати в щоденній праці при забезпечуванні нових членів та обслузі давних. Пані Малко та Іванюк вгощали приявних на курсі та зборах перекускою та солодким.

400 осіб на міжнародному симпозіюмі „Жінка в СССР"

(Закінчення зі ст. 1-ої)

Демократів, який говрив еспанською мовою, представниця амбасадора Домініканської Республіки Квіскеї де Альба п-і Анджела Міллер, директор Відділу Національних Спільнот при Республіканській партії Ласло Пастор, який сказав, що „в СССР „не мають людських прав ні жінки, ні чоловіки" і що цю правду треба всіляка доносити до американських громадян. Кол. прем'єр Куби в своїй промові висловив побажання, щоб „українські і кубинські жінки співпрацювали в ім'я перемоги правди над комунізмом". Промовляли ще кілька осіб з різних товариств і організацій, симпозіюмом керував кн. Ченкеллі — заступник президента АВПН. У "Sunday News" з 21 березня була позитивна вістка про симпозіюм. У другій частині вечора присутні щиро оплескували міжнародну мистецьку програму. Виступали Ансамбль молодих виконавців народних танків з Республіки Колюмбії в екзотичних народних ношах та з власною оркестрою, відомі українські солістки — колоратурне сопрано Валентина Жила Наливайко і ліричне сопрано Тамара Лихолай, які на домагання залі виступили також із дуетом — народною українською піснею „Ой піду я до млина", фортепіяновий супровід д-ра Ігоря Соневицького. На закінчення цього мистецького перегуку між Україною і Південною Америкою, з успіхом виступила група української молоді в народній ноші — танцюристи під керівництвом п-і Гендзи, в супроводі д-ра І. Соневицького — фортепіян, та Франка Матюка — мандоліна. Один із танків, „Верховина", супроводжувала співом п-і Валентина Жила-Наливайко. Танцювальна Група після „В'язанки" виконала на закінчення „Гопак".

Під час проведення Симпозіюму в залі були та брали інтерв'ю і робили здіймання представники телевізії, щоденника "Daily News" та "Sunday News", представники еспанських щоденних газет у Ню Йорку і представник „Свободи".

40-ліття священства о. Ф. Білецького

о. Федір Білецький

21-го лютого, парафія Українського Православного Катедрального Собору св. Володимира в Чикаго відзначала ювілей 40-ліття священства свого довголітнього настоятеля, декана чикагівської округи, місто-голови Митрополітальної Ради УПЦ в ЗСА — о. протопресвітера Федора Білецького. Цього дня, що був одночасно днем уродин та ім'янин ювілята, після св. Літургії, був відправлений Молебень в намірені його і пані-матки Ніни, а о. Христюк виголосив слово.

Згодом у відновленій великій і просторій залі Собору відбувся бенкет-обід, в якому прийняло участь понад 300 осіб-парафіян, гостей, православних і католиків, делегатів різних установ і організацій, учителів. Делегація шкільної молоді вручила китиці квітів та продеклямувала свої побажання.

Із словом про Ювілята виступив проф. Мирослав Семчишин. Він коротко зупинився над найважливішими етапами його життя і душпастирської діяльности перед 2-ою світовою війною (праця на Білорусі й на Волині); під час війни, коли то о. Федір опинився в Берліні звичайним фабричним робітником, де по дуже складних стараннях, вдалося йому заснувати першу українську православну парафію св. Михаїла; а згодом його важку і віддану працю в таборах українських емігрантів (Фюссен, Шляйсгайм-Фрайман), і врешті в ЗСА, куди прибув він у 1949 році та очолював українські православні парафії у Піттсбургу, Дітройті, а від 1957 року у Чикаго. На всіх цих етапах свого життя і праці, проявив себе о. Федір як Христовий воїн, як відданий пастир своєї православної пастви, як передова українська людина-патріот. Ці слова прелеґанта були піддержані щиросердечними спонтанними вітаннями більше, як десятка представників-гостей, а зокрема о. совітника П. Джулинського, пароха української католицької парафії св. Володимира і Ольги, що, дякуючи саме о. Білецькому, вже третій рік користується приміщенням православного храму св. Володимира для своїх релігійних потреб.

Окремими листами вітали ювілята Блаженніший Митрополит Іоан, Архиепископ Мстислав, Архиепископ Михаїл з Канади, єпископ Марко, Консисторія УПЦ в ЗСА, священики, і зокрема ген.-полк. П. Шандрук.

В рямцях святкового обіду і вітань відбувся теж концерт пісень релігійного змісту, що ним обдарував о. Федора катедральний хор „Боян", під орудою д-ра Василя Трухлого.

Зворушений такими спонтанними виявами любови і пошани, дякував о. Федір від себе і своєї сім'ї усім, і висловив глибоке переконання, що це його свято причиниться до ще більшого скріплення того українського братолюбія, яке ми повинні практикувати понад усе.

Отець Федір Білецький є членом УНСоюзу, Відд 114.

М.С.

З глибоким смутком повідомляємо Членкинь нашого Відділу і Українську Громаду, що в суботу, 20-го березня 1971 р. після важкої недуги відійшла від нас у Вічність на 57-му році життя в Йонкерсі, Н. И.

бл. п.

НАДІЯ з БОДНАРІВ КУДРИК

членкиня Головної Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ та голова Відділу ОЖ ОЧСУ в Йонкерсі.

ПАНАХИДИ відправлено 21 і 22 березня 1971 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Тучинського, 111 Йонкерс Евню.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 23-го березня 1971 р. о год. 9-ій ранку, з церкви св. Михаїла на цвинтар Моунт Гоуп, Йонкерс, Н. И.

Горем убитим Чоловікові і Синові, складаємо щирі вислови співчуття.

УПРАВА і ЧЛЕНКИНІ ВІДДІЛУ ОЖ ОЧСУ в ЙОНКЕРСІ, Н. И.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Дорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, ВУЙКА, ШВАГРА і БРАТА

бл. п.

ДМИТРА ДУЛИНА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧИКАГО, Ілл.

в суботу, 27-го березня 1971 року о год. 8-ій ранку

Приятелів і Знайомих проситься про участь і молитви за душу Покійного.

Горем прибита:

дружина — МАРІЯ
син — Д-р ГРИГОРІЙ Л. ДУЛИН
дочка — ЯРОСЛАВА з мужем інж. ВОЛОДИМИРОМ СТРІЛЕЦЬКИМ
внуки — МИРОН, ХРИСТЯ, ВОЛОДИМИР, ЛІДА
шваґер — ОМЕЛЯН КОМАРНИЦЬКИЙ з жінкою ІРЕНОЮ і сином ОРЕСТОМ
братаниця — НАДІЯ з мужем адв. РОБЕРТОМ МкКАННЕЛ
сестрінка — АННА з родиною
Рідня в Україні і Канаді

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УНР у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

П'ятниця, 26-го березня 1971 року

о год. 8-ій, у залі „ТРИЗУБА"

буде ДОПОВІДЬ

Миколи Химича

„Земля наша велика і обильна..."

Доповідь ілюстрована діапозитивами.

У ГРЕЦІЇ ПЕРЕВЕДЕНО під кінець минулого тижня масові арештування серед інтелектуалів та службовців, відомих з ліберальних поглядів. Арештували між іншими керівника центрального грецького туристичного бюра, який тісно співпрацював з американськими бюрами подорожі. Припускають, що це „превенційні заходи" влади, щоби асекуруватися проти можливого порушення противниками теперішнього військового режиму святкувань 150-тиріччя визвольного повстання греків проти турецького панування.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗСА

СЕКЦІЯ МАТЕМАТИКИ І ФІЗИКИ

Проф. РОМАН ТАРНАВСЬКИЙ, Каледж Інженерії в Нюарку — виголосить доповідь „Теореми комплетности в математичній логіці".

Субота, 27 березня 1971 р. в годині 11-ій

В суботу, 27-го березня 1971 р. в год. 11-ій перед полуднем, в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

Членів Секції проситься про численну участь.

Гостям раді!

ДИРЕКЦІЯ СЕКЦІЇ МАТЕМАТИКИ І ФІЗИКИ НТШ

Подяка

ВП. П. Д-РОВІ M. MERREL BYCH, M.D.

186 Gregory Avenue, Passaic, N.J. Tel.: PR 9-2277

За фахове виконання операції простати в 1967 році, так, що посьогодні зі своєчасним відпливом мочі почуваюся добре, як колись в молодших літах.

Подяку подаю з вдячности і до відома для терплячих, які мене запитують:

Відношення Вп. п. Д-ра Виха, після операції до відвідуючого пацієнта, є дуже приємне із виявом приятельства, як українця до українця, та своєю симпатичною і жартобливою вдачею, розвеселяє надію на скоре видоровлення, що добре впливає і духово оживляє хворого пацієнта.

SAMUEL ROWDYCZ
6629 Grand Ave., Maspeth, N.Y. 11378

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЗАПОРОЖЕ", НЮ ЙОРК, Н. Й.

З глибоким смутком повідомляє своє Членство та Українське Громадянство, що 10-го березня 1971 р. у Відні Австрія, несподівано помер на 60-му році життя

ЙОГО НЕЗАБУТНІЙ ЧЕСНИЙ БАТЬКО

сл. п.

Мґр МИКОЛА С. ІВАНОВИЧ

б. адвокат в Чернівцях, член багатьох суспільно-громадських, політичних та церковних організацій на Буковині й на еміграції.

Не стало між нами визначного суспільно-громадського діяча та великого українського патріота.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 18-го березня 1971 року на Центральний Цвинтар у Відні.

Горем прибитій Родині нашого Дорогого Побратима, висловлюємо наші щирі співчуття.

СТАРШИНА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

ЕКОНОМІЧНОЇ СЕКЦІЇ АКАДЕМІЇ

ДОПОВІДІ:

Д-р ІВАН КОРОПЕЦЬКИЙ: „Регіональний економічний розвиток у соціялістичних країнах";

Проф. ВСЕВОЛОД ГОЛУБНИЧИЙ: „Повідомлення про економетричну модель України 1959-1968 роки".

Засідання відбудеться в суботу, 27-го березня 1971 року о 6-ій год. вечора в приміщенні Академії, 206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Двоє українських образотворчих мистців, Іванна Винників і Юрій Кульчицький, купили колишню хату В. Винниченка в його вдови, відому як „Закуток", і там влаштували свою майстерню. Обоє мистців, як інформується в репортажі „Французька Рів'єра" О.Б.С. у „Нашій Меті" з 13-го березня, „працюють головно в кераміці". В галерії „Женні Кузен а Мужен" виставляються їхні керамічні та ін. вироби. Село Мужен, де озташована хата „Закуток", є поблизу Канн.

Увага! Увага!

Великий Ню Йорк!

82-ий ВІДДІЛ СУА на Бронксі, Н. Й.

при співучасті

ОПЛДМ ім. Л. ГЛІБОВА та РЕДАКЦІЇ „ВЕСЕЛКИ"

Дня 28-го березня 1971 року

о год. 5-ій вечора в залі Пластового Дому, 144 2-га Авеню НЮ ЙОРК, Н. Й.

— відбудеться —

ВЕЧІР для вшанування 50-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ

ПОЕТА і ПИСЬМЕННИКА

РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

Участь в програмі беруть:

редактор „Веселки" — В. БАРАГУРА, голова Представництва ОПЛДМ на Америку,
поет Л. ПОЛТАВА,
поетка ДІМА,
ВОЛОДИМИР ГЕНТИЙ
ЧЛЕНКИ 82-го ВІДДІЛУ і МОЛОДЬ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 20-го березня 1971 р. по короткій недузі, помер на 46-му році життя у Чикаго, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і БАТЬКО

РОМАН ВАНЧИЦЬКИЙ-ВЕРН

ПАНАХИДА у понеділок, 22-го березня 1971 р. о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Музики у Чикаго, Ілл.

ПОХОРОН — у вівторок, 23-го березня 1971 р. о год. 10-ій ранку на кладовище св. о. Миколая.

Горем прибиті:

дружина — НАДЯ зі синами: БОРИСОМ і ІГОРЕМ
та Родиною

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ — 12-ий ВІДДІЛ та ОСЕРЕДОК СУМА ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ в ДЖЕРЗІ СИТІ, НЮ ДЖЕРЗІ запрошують все Українське Громадянство на

ЮВІЛЕЙНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 20-РІЧЧЯ ПРАЦІ ООЧСУ і СУМА

що відбудеться 28-го березня 1971 р., о год. 4-ій по пол.

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 96 Фліт вулиці, Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПРОГРАМА:

Година 10 ранку: Торжественна Служба Божа в Укр. Кат. Каплиці при Бентлі вул. в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Година 4-та по пол.: в залі Укр. Нар. Дому Ювілейне Відзначення 20-річчя заснування і праці ООЧСУ і СУМА, з мистецькою частиною:

1. Хор СУМА „Жайворонки". 2. Актори української сцени. 3. Бандуристи і Танцювальна Група УНДому. 4. Виступ молоді СУМА з Байон. 5. Сценічна Картина „В рядах СУМА".

Вступ: для дорослих 2.00 дол., для студентів 1.00 дол.

Цією різноманітною цікавою програмою і Вашою численною особистою участю вшануймо гідно і достойно 20-ту річницю праці наших місцевих організацій ООЧСУ і СУМА.

СВЯТКОВИЙ КОМІТЕТ

РОЧЕСТЕР!

В неділю, 28-го березня 1971 р.

в год. 2-ій по пол.

в залі Українського Народного Дому при 831 Джозеф Евню в Рочестері, Н. Й.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Рочестері

в яких повинні взяти участь Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів УНСоюзу: 36, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Звіти Окружної Управи;
2. Доповідь головного секретаря Ярослава Падоха;
3. Схвалення пляну членської кампанії 1971 р.

В Зборах візьмуть участь:

ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар та ВАСИЛЬ ГУССАР, головний радний.

До участи в Зборах запрошені теж всі члени УНСоюзу та все місцеве Українське Громадянство.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

В. ГУССАР, гол. В. ГАВРИЛЯК, секр.

ГОЛОВНА УПРАВА ОЖ ОЧСУ повідомляє, що 19-го березня 1971 р. в Дітройті,Міш., відійшла у Вічність

бл. п.

ІВАНКА з ТАРНАВСЬКИХ ЦІСИК

заступниця голови Головної Управи ОЖ ОЧСУ.

ВШ. Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

КОМІТЕТ КОЛ. УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ

повідомляє, що видану Українським Католицьким Університетом у Римі книжку

ПРОФ. Д-РА МИХАЙЛА СОНЕВИЦЬКОГО

„ІСТОРІЯ ГРЕЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"

З АВТОГРАФОМ АВТОРА

можна замовляти особисто або листовно в члена Комітету п. ЗЕНОНА КОРЧИНСЬКОГО c/o ROMAN PARCEL SERVICE

141 — 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003 Tel.: 475-7430

складаючи ціну примірника ам. 15.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. ТАНІ РАУШ-РУДАКЕВИЧ складаю 20.00 долярів на Українську Вільну Академію Наук у США

Катерина ДЕНИСЕНКО з Родиною

ГОЛОВНА УПРАВА ОЖ ОЧСУ повідомляє, що 20-го березня 1971 року в Йонкерсі, Н. Й. упокоїлась в Бозі

бл. п.

НАДІЯ з БОДНАРІВ КУДРИК

член Контрольної Комісії Головної Управи ОЖ ОЧСУ.

ВШ. Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Вечір для відзначення 50-ліття творчости Р. Завадовича

Дня 15-го грудня м. р. сповнилося 50 років літературної творчости Романа Завадовича, яку він задеб'ютував віршем „Святий Миколай", що появився у львівському „Світ Дитини". З того часу, продовж 50-ти років, Р. Завадович невтомно працює творчо в ділянці літератури для дітей і молоді, та на полі нашого культурно-національного життя, зокрема в секторі виховання й навчання молодого покоління.

З тієї нагоди привітав і поблагословив Ювілята Верховний Архиєпископ Иосиф Кардинал Сліпий, Т-во Ветеринарних Лікарів в Чікаго вшанувало його під час з'їзду. Окружна Рада СУА в Чікаго видала тритисячним накладом його твір „Чародійні музики", в „Свободі" появилася і н ф ормативна статейка.

82-ий Відділ Союзу Українок на Бронксі, Н. Й., при співпраці ОПЛДМ і Редакції „Веселки" влаштовує дня 28-го березня ц. р. вечір, присвячений Р. Завадовичеві. Слово про поета скаже редактор „Веселки" В. Барагура, мистецьке читання його творів виконає письменниця й поетеса Діма, решту програми (рецитації, мелодеклямація, музично-вокальні виступи) виконають членки 82-го Відділу, діти й молодь. На вечорі буде присутній сам Ювілят. Заключне слово матиме поет Леонід Полтава.

Численна участь громадянства у вечорі буде не лише висловом вдячности, признання й подяки Ювілятові, але й дасть йому поштовх і снагу ще довгі роки працювати для української національної культури в ділянці літератури для дітей і молоді.

Вечір відбудеться в годині 5-ій по полудні в імпрезовій залі Пластового Дому в Ню Йорку при 144 Друга евеню.

(вб)

Бібліотека ім. С. Петлюри плянує видати книжку Жана Пелесьє

Париж. — Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі розпочала збірку фондів на публікацію книжки журналіста Жана Пелісьє про Київ у 1917-18 роках. Відомий французький журналіст, історик і соціолог, автор кількох праць, Жан Пелісьє був очевидцем подій у столиці України в 1917-18 роках, коли було проголошено незалежність у формі УНР. Він знав особисто багатьох українських національних діячів, бо перебував у складі французької Місії в Києві. Як поінформував у „Бюлетені" Бібліотеки ім. С. Петлюри, в січневому числі з 1971 р. М. Ковальський, Рада Бібліотеки задумує ілюструвати те видання, якщо надійде досить грошей, репродукціями поштових значків, грошових знаків УНР, деяких документів Українського Уряду тощо. У французьких навчальних підручниках, як для вищих шкіл, промовчується період державности України в 1917-20 роках, та в більшості, майже без винятку, зараховується княжі часи в Україні до „російської історії". В рукописній праці Ж. Пелісьє згадано також про його зустріч й розмови в Києві з ворожими до України колами, „чи то з російськими, чи то з польськими, як теж і з відщепленцями — зрусифікованими українцями".

Делеґація совєтських письменників в Італії

Рим. — До Риму прибула „делеґація совєтських письменників", до якої входять лише 2 особи: секретар Правління Спілки Письменників СССР Г. Марков, партієць, який мало займається літературою, і ближче не відомий в літературних колах на Заході та майже такий же в самому СССР літературознавець і критик на прізвище Г. Брейдбурд. Делеґація мас заплановану велику програму: зустрічі, доповіді, дискусії, відвідини різних міст Італії. Запросило ту „делеґацію" до Італії культурне товариство „Фонд Чіні", на яке дав гроші і є його засновником лівий сенатор Чіні, а до запрошення приєднав свій голос генеральний секретар Союзу Письменників і в Італії Джузеппе д-Агат. Сенатор Чіні і другий сенатор, Адамолі, віддавна виявляють зацікавлення „літературою" зокрема сен. Адамолі є генеральним секретарем „Товариства Італія-СССР". На першій зустрічі з совєтською делеґацією були італійські письменники, між ними й відомий Альберто Моравія, а дослідник „Декамерона" В. Бранка запросив совєтських представників на міжнародний симпозіюм про Достоєвського, який відбудеться цього року у Венеції. Щодо кількісного складу такої совєтської делеґації, то італійці жартують: „Чим менша делеґація, тим менше шансів на втечу".

БОМБА В КАПІТОЛІ — ТРИВОГА В БІЛОМУ ДОМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ками, в яких можна сховати бомбу.

Такі і подібні проблеми леґіслятори після вибуху в Капітолю. Але якось ніхто не відважився сказати голосно того, що не одного було на умі, як критичне питання: чи всі ці заходи — строгіша перевірка, більше число поліційної охорони, собаки справді ефективні заходи, здібні запобігти небезпеці дальших саботажів, зломити „духа саботажу", який поширюється водночас із тим, як поширюється офіційне визнавання крайнього „лібералізму", що вже межує з анархією, або охорони „громадянських прав" і свобід, що їм не кладеться обмежень тоді, коли вони очевидно є с у п р отивляються справедливості, суспільному ладові і навіть забезпеченню тих же громадянських прав і свобід для правоохоронних громадян?

А що було б у випадку війни чи подібного конфлікту?

Такі й подібні питання, критичні у своїй істоті, можна було вичути радше, як почути. Практична обережність і особиста політична вигода не викликали ще відважного, рішучого, хоч може болючого слова і ділa, навіть після бомби в Капітолі і тривоги в Білому Домі.

ЮСВ

Трой у поклоні Шевченкові

Трой, Н. Й. (І. Д.). — В неділю 7. 3., після співаної Служби Божої, місцевий парох, о. Павло Теодорович на прохання Відділу УККА відправив панахиду за душу Тараса Шевченка. Потім відбулися святкові сходини у 110-ті роковини смерти Т. Шевченка. Відкрив їх голова місцевого Відділу УККА Петро Тарнавський. Вступне слово виголосив о. П. Теодорович, що зворушливими словами змалював життя найбільшого поета України. Дальше молоденька (11 років) Леся Бобеляк рецитувала вірш „Сонце заходить", юнак Богдан Хорват — вірш „Три шляхи". Мґр Андрій Дурбак виголосив доповідь про значення й заповіти Шевченка. Збірну декламацію виконали юначки: Діяна Боднар, Оксана Коновальчук, Ірка Коцур і Ганя Хомич. Наша молодь у народних одягах вив'язалася гарно зі своїх завдань. Наприкінці голова П. Тарнавський подякував усім гостям і і виконавцям. Відспіванням українського гимну закінчено святкові сходини. Програму підготовив Василь Боднар, культ.-осв. референт місцевого Відділу УККА.

Молодь дістала стипендії з фундації о. Жана

Монтреаль. — Створена при Об'єднанні Укр. Католицьких Молодих Мужчин, ОК УММ, Фундація імени отця Иосафата Джана, ЧСВВ, від 1964 року роздає стипендії молодим студентам, щоб заохочувати їх до дальших студій. Головою ОКУММ в Монтреалі є Т. Диметришин. Фонди збирають від жертводавців, від членства ОКУММ, з допомогою балів тощо. У жовтні 1970 року Фундація видала стипендії ім. отця Жана, ЧСВВ, за якого їх роздавав Владика Ізидор Борецький, таким середньошкільникам: Ромі Лапичак 300 дол., Ользі Лапичак 200 дол., Вол. Біленькому 200 дол., Вол. Левицькому 100 дол., передані з ІМКА, та нагороди в сумі по 50 долярів за добре навчання: В. Вовчукові, Люції Мандзюк і Ромі Куплъовській. Отець Иосафат Жан, який живе в Монтреалі, хоч не українець походженням — все своє життя „присвячує для нашої Церкви та Народу", сказано в програмі - пам'ятці з нагоди уділення стипендій.

„Тайм" - „Ляйф" пропагує „російські писанки"

Ню Йорк. — Видавництво „Тайм - „Ляйф" випустило книжку та задля її пропагування — багатокольорову рекляму під наг. „Харчі в світі". У розділі „Росія" для ілюстрації поміщені українські писанки, виконані в нашому стилі, з чудовими взорами, а в тексті під „Рашія" сказано, між ін., що до „російської кухні, яка є така ж велика, як і їхня країна", належать „кури по-київськи", „грузинські сирники" та ін., впереміш з дійсно московськими „щами". Український борщ — у противаґу до російських „щів", також зачислено до російської кухні. О. Михайло Павлишин з Чектоваги, Н. Й., настоятель п р а вославної церкви св. Трійці, надіслав до редакції „Свободи" матеріяли та листа, з проханням відповідно зареагувати „на чергове присвоювання національних і культурних надбань і подавання їх під претекстом дугого народу". Автор листа пропонує: „Варто б відкрити при наших установах спеціяльний відділ слідкування за такими промахами чужинецьких видавців".

ГУБЕРНАТОР Н. РОКЕФЕЛЛЕР НАПОЛЯГАЄ НА ТОМУ, щоб залишену військову базу „Стюарт" обернути в летовище для пасажирських джетових літаків, необхідне для Ню Йорку. Це вже було б четверте таке летовище біля Ню Йорку, розташоване на віддалі 65 миль від Мангеттену, поблизу Ньюбургу.

КЕРІВНИК НЮЙОРКСЬКОЇ СУДОВОЇ РАДИ, що допильновує становища ув'язнених, Віллъям Ванден Гувел, запропонував, щоб працівники його департаменту провели один день в одній із в'язниць Ню Йорку, аби краще пізнати становище ув'язнених. Він сказав, що й сам піде до однієї з в'язниць, щоб попрацювати там якийсь час, як старшина - наглядач.

ВИСТУП КУК В СПРАВІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Вислухавши звідомлення і проєкту екзекутивного директора, Президія КУК на останньому засіданні одобрила текст звернення до Уряду Канади в справі переслідування й арештів українських письменників, артистів та інтелектуалів під совєтсько - російською окупацією, а зокрема в справі поновного арешту й другого засуду на 9 років тюрми Валентина Мороза.

Підкресливши масові протести української молоді Канади, а зокрема українського студентства, проти безправного другого арешту й засуду Валентина Мороза, Комітет Українців Канади звернувся до Прем'єр Міністра Канади з вимогою вислати формальний протест до уряду Совєтського Союзу в справі репресій і переслідування українців на їх рідних землях.

Повний текст письма Комітету Українців Канади буде опублікований після одержання відповіді з Оттави.

ПРОФ. О. ПРІЦАК В КУК

Дня 4-го березня ц. р. голова Українських Студій Гарвардського Університету проф. О. Пріцак був гостем на засіданні Президії Комітету Українців Канади у Вінніпегу.

Після привітання гостя президентом КУК о. д-ром Р. Кушніром, проф. Пріцак поінформував членів КУК про пляни, накреслені для Гарвардського Центру Українських Студій, після чого розвинулась дискусія.

ПОМЕР ІСТОРИК, ЩО ВІРИВ У СИЛУ НАЦІОНАЛІЗМУ

Філядельфія. — Тут помер в минулому тижні на 79 році життя видатний історик чеського роду, Ганс Кон, що був професором у різних американських і европейських університетах. Бувши вояком в австро - угорській армії, дістався в 1-ій світовій війні до російського полону, де перевів 4 роки. Там уперше вивчив російську мову та зацікавився національним питанням в російській імперії. У 1928 р. видав в Англії свій великий твір „Історія націоналізму на Сході". Був короткий час в англійській соціялістичній Партії Праці, але виступив з неї. Доказував силу націоналістичного руху в цілому світі та вказував на такі приклади, як Муссоліні і Пілсудський, які з соціялістів стали націоналістами, та на Тіта — націонал - комуніста. У своїй книжці „Ідея націоналізму" переводив тезу, що націоналізм невмирущий.

ТАРЗАН, Ч. 6530. Вава признається до приязни з Тарзаном

Коли приземлимось, сотнику Дикий Коте, то тримай вождя бонґів Вамбі і його сина Абуззі схованими, — щоб списоносці батузи не знали, що вони прибули з нами!

Друже Ваво! Я, Тарзан, зійду вділ із неба, щоб відвідати тебе. Перестережи списоносців батузів і свого сина Мамбо, щоб вони привітали мене, як приятеля батузів!

Мамбо, мій сину! Кажу ще раз, відкинь списи! Це Тарзан, якого знаю від довго часу — він добрий муж!

Я також знаю цього Тарзана! І я перестеріг його, що коли він знову ступить на землю батузів, то він помре — від мого списа!